

Projekt

z dnia 17 marca 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA RYBNIKA**

z dnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Rybniku na lata
2025-2027**

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3a, art. 12 pkt 11, art. 92 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 107 z późn. zm.) i art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49)

na wniosek Prezydenta Miasta, po zaopiniowaniu przez Komisję Zdrowia i Polityki Społecznej,

Rada Miasta Rybnika

uchwala:

§ 1. Przyjąć Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Rybniku na lata 2025-2027 w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Rybniku na lata 2025-2027

Spis treści

Wstęp	2
Podstawy prawne programu	2
Autorzy programu	2
System pieczy w Rybniku	3
Rodzinna piecza zastępcza	3
Instytucjonalna piecza zastępcza	5
Pomoc osobom usamodzielnianym	6
Diagnoza systemu pieczy zastępczej w Rybniku	6
Założenia metodologiczne	6
System pieczy zastępczej w świetle badań	7
Rodzinna piecza zastępcza	7
Rekomendacje	8
Instytucjonalna piecza zastępcza	8
Rekomendacje	9
System wsparcia osób usamodzielnianych	9
Rekomendacje	10
Cele programu	10
Działania i formy realizacji	11
Podmioty realizujące	17
Odbiorcy programu	17
Źródła finansowania programu	17
Ewaluacja programu	18
Limit rodzin zastępczych	19

Wstęp

Miasto Rybnik od wielu lat realizuje kompleksową politykę społeczną w zakresie pieczy zastępczej, traktując ją jako fundamentalny element systemu wsparcia małoletnich pozbawionych należytej opieki ze strony rodziny biologicznej. Podejmowane działania opierają się na zasadzie pomocniczości oraz wieloaspektowym wsparciu środowiskowym, przy jednoczesnym poszanowaniu autonomii i podmiotowości rodzin.

W ramach systemu pieczy zastępczej w Rybniku funkcjonują zarówno formy rodzinne, jak i instytucjonalne. Rodzinna piecza zastępcza realizowana jest poprzez rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe i zawodowe oraz rodzinne domy dziecka, które mogą korzystać ze wsparcia rodzin pomocowych. Instytucjonalna piecza zastępcza realizowana jest w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego oraz interwencyjnego.

System pieczy zastępczej w Rybniku charakteryzuje się dwutorowym podejściem: prewencyjnym oraz interwencyjnym. Istotnym elementem systemu jest proces usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej, realizowany według indywidualnych programów usamodzielnienia przy wsparciu opiekunów usamodzielnienia oraz Działu Pieczy Zastępczej Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybniku.

Podstawę prawną Programu rozwoju pieczy zastępczej w Mieście Rybniku na lata 2025 - 2027 (dalej „program”) stanowi art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z którym do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. Program stanowi kontynuację dotychczasowych działań miasta w obszarze pieczy zastępczej, jednocześnie wyznaczając kierunki rozwoju systemu na kolejne lata, z uwzględnieniem zdiagnozowanych potrzeb oraz wyzwań.

Podstawy prawne programu

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
2. ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
3. ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
4. ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym;
5. Konwencję o Prawach Dziecka przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r.;
6. ustawę z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.

Autorzy programu

Program został opracowany przez zespół powołany zarządzeniem 535/2024 Prezydenta Miasta Rybnika z dnia 5 sierpnia 2024 r., z późn. zm., w składzie:

1. Grzegorz Głupczyk - Przewodniczący Zespołu, Radny Miasta Rybnika;
2. Arkadiusz Andrzejewski - Zastępca Przewodniczącego Zespołu, Dyrektor Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Rybniku;
3. Jarosław Pydyn - Dyrektor Zespołu Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Rybniku;
4. Marta Kulik - Kierownik Działu Pieczy Zastępczej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Rybniku;
5. Katarzyna Adamek – Starszy Inspektor w Wydziale Polityki Społecznej Urzędu Miasta Rybnika;
6. Aleksandra Krztoń – przedstawiciel rodzin zastępczych w Rybniku;
7. Ilona Wasilczuk – pracownik socjalny Działu Pieczy Zastępczej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Rybniku.

System pieczy w Rybniku

Zapewnienie pieczy zastępczej nad małoletnimi, którzy zostali pozbawieni należytej opieki ze strony rodziny biologicznej, stanowi od lat fundamentalny element polityki społecznej realizowanej przez Miasto Rybnik. Działania te są prowadzone w oparciu o zasadę pomocniczości oraz z uwzględnieniem kompleksowego systemu wsparcia na szczeblu lokalnym. Przyjęte rozwiązania gwarantują poszanowanie autonomii oraz podmiotowości rodzin, jednocześnie umożliwiając skuteczną implementację mechanizmów pomocowych dostosowanych do indywidualnych potrzeb beneficjentów systemu pieczy zastępczej.

Świadczona pomoc rodzinom, doświadczającym trudności opiekuńczo-wychowawczych, ukierunkowana jest na realizację działań o charakterze prewencyjnym oraz wdrażanie wieloaspektowego wsparcia środowiskowego. W pierwszej fazie procesu pomocowego piecza zastępcza traktowana jest jako instrument wspierający i interwencyjny, mający na celu czasowe zabezpieczenie sytuacji małoletnich przy jednoczesnym prowadzeniu intensywnej pracy z rodziną biologiczną. Takie wielopłaszczyznowe podejście pozwala na kompleksową diagnozę sytuacji rodziny oraz wdrożenie form wsparcia dostosowanych do zidentyfikowanych potrzeb i problemów.

Rodzinna piecza zastępcza

1. Rodzinne formy pieczy zastępczej:
 - 1) rodzina zastępcza:
 - a) rodzina zastępcza spokrewniona,
 - b) rodzina zastępcza niezawodowa,
 - c) rodzina zastępcza zawodowa;
 - 2) rodzinne domy dziecka.
2. Wsparcie dla rodzinnej pieczy zastępczej:
 - 1) osoby do pomocy;
 - 2) rodziny pomocowe;

3) wolontariusze.

Na terenie Miasta Rybnika funkcjonują wszystkie wyżej wskazane formy rodzinnej pieczy zastępczej. Miasto Rybnik, realizując ustawowe obowiązki powiatu w zakresie organizacji systemu pieczy zastępczej, podejmuje systematyczne i kompleksowe działania zmierzające do zapewnienia każdemu małoletniemu wymagającemu wsparcia optymalnej formy pomocy, dostosowanej do jego indywidualnej sytuacji oraz potrzeb rozwojowych.

W sytuacjach wymagających natychmiastowej interwencji, skutkującej koniecznością umieszczenia dziecka poza rodziną biologiczną, priorytetem jest zabezpieczenie małoletniego poprzez powierzenie go krewnym, pod warunkiem, że ci gwarantują zapewnienie należytej opieki oraz właściwych warunków rozwoju. W przypadku braku możliwości umieszczenia dziecka u członków rodziny, kolejną preferowaną formą zabezpieczenia jest skierowanie małoletniego do zawodowej rodziny zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego. Natomiast dzieci starsze (powyżej 10 r.ż.) umieszczane są w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego.

W Mieście Rybniku liczba rodzin i przebywających w nich dzieci kształtowała się w latach 2021 – 2024 roku zgodnie z poniższymi danymi.

Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących w przeciągu roku w Rybniku w latach 2021 - 2024				
	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r. (do 30.06.2024 r.)
Rodziny zastępcze spokrewnione	115	117	111	94
Rodziny zastępcze niezawodowe	44	49	40	30
Rodziny zastępcze zawodowe	5	6	8	7
Pogotowia rodzinne	5	5	3	2
Rodzinne domy dziecka	11	11	13	14
Rodzinna piecza ogółem	180	188	175	147

Dane: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku

Liczba dzieci przebywających w przeciągu roku w rodzinnej pieczy zastępczej w Rybniku w latach 2021 - 2024				
	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r. (do 30.06.2024 r.)
W rodzinach zastępczych spokrewnionych	150	141	130	121
W rodzinach zastępczych niezawodowych	60	52	48	39
W rodzinach zastępczych zawodowych	26	28	25	30
W pogotowiach	37	35	24	15

rodzinnych				
W rodzinnych domach dziecka	76	80	88	99
W rodzinnej pieczy ogółem	349	336	315	304

Dane: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku

Liczba rybnickich dzieci przebywających w przeciągu roku w rodzinnej pieczy zastępczej poza Rybnikiem w latach 2021 - 2024				
	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r. (do 30.06.2024 r.)
Rybnickie dzieci przebywające poza Rybnikiem	46	51	59	56

Dane: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku

Instytucjonalna piecza zastępcza

Miasto Rybnik w ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej prowadzi dwa typy placówek opiekuńczo-wychowawczych:

1. typu socjalizacyjnego;
2. typu interwencyjnego.

W Mieście Rybniku liczba dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej pochodzących z Rybnika kształtowała się w latach 2021 – 2024 zgodnie z poniższymi danymi.

Liczba rybnickich dzieci przebywających w przeciągu roku w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2021 - 2024								
	2021 r.		2022 r.		2023 r.		2024 r.	
	ogółem	Stan na dzień 31.12. 2021 r.	ogółem	Stan na dzień 31.12. 2022 r.	ogółem	Stan na dzień 31.12. 2023 r.	ogółem	Stan na dzień 30.06. 2024 r.
POW Przystań	35	9	43	13	49	13	35	17
POW Mieszkanie nr 1	13	12	14	11	17	11	14	12
POW Mieszkanie nr 2	11	6	16	10	13	10	13	10
POW Mieszkanie nr 3	14	10	13	10	17	12	14	12
POW Mieszkanie nr 4	18	14	16	11	13	12	14	13
Dom Dziecka	24	9	13	10	14	11	14	13

Razem:	115	60	115	65	123	69	104	77

Dane: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku, Zespół Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Rybniku

Liczba rybnickich dzieci przebywających w przeciągu roku w instytucjonalnej pieczy zastępczej poza Rybnikiem w latach 2021 - 2024				
	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r. (do 30.06.2024 r.)
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	28	24	15	11

Dane: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku

Pomoc osobom usamodzielnianym

Usamodzielnienie wychowanków pieczy zastępczej – zarówno rodzinnej jak i instytucjonalnej – to proces przebiegający według indywidualnego programu usamodzielnienia, a jego przebieg jest monitorowany przez opiekuna usamodzielniania. Osoby usamodzielniane, które opuściły pieczę zastępczą, uzyskują wsparcie ze strony opiekuna usamodzielnienia oraz Działu Pieczy Zastępczej Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybniku, z pomocą których realizują Indywidualny Program Usamodzielnienia.

Pełnoletni wychowankowie pieczy zastępczej w procesie usamodzielnienia			
2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r. (do 30.06.2024 r.)
86	82	88	52

Dane: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku

Diagnoza systemu pieczy zastępczej w Rybniku

Założenia metodologiczne

Celem badania przeprowadzonego na potrzeby opracowania programu, była analiza wyzwań i potrzeb stojących przed interesariuszami rybnickiego systemu pieczy zastępczej. Na potrzeby diagnozy systemu pieczy zastępczej w Rybniku przygotowano autorskie narzędzie – kwestionariusz ankiety – które obszarowo skupiało się na diagnozie wyzwań i potrzeb rybnickiego systemu pieczy zastępczej w trzech podobszarach: systemu rodzinnej pieczy zastępczej, systemu instytucjonalnej pieczy zastępczej i systemu wsparcia osób usamodzielnianych.

Narzędzie badawcze składało się z czterech pytań dedykowanych dla każdego z trzech, wskazanych powyżej podobszarów. W badaniu poproszono respondentów o wskazanie, w formule odpowiedzi na pytania otwarte, tych obszarów analizowanego podsystemu pieczy, który należy wzmocnić (stwórz / wzmocnij) lub osłabić (zredukuj / wyeliminuj), co pozwoliło wskazać niezbędne przestrzenie do interwencji i działań, koniecznych do zaplanowania w programie. Badania przeprowadzono w formule zdalnej (on-line), przy wykorzystaniu elektronicznego kwestionariusza ankiety. Uzyskano 25 odpowiedzi od reprezentantów rodzinnej pieczy zastępczej i 18 odpowiedzi od przedstawicieli instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Respondenci reprezentowali różne perspektywy interesariuszy, związanych z funkcjonowaniem systemu pieczy zastępczej w Rybniku. Analiza wyników została przeprowadzona z uwzględnieniem odmiennych doświadczeń i ról obu grup respondentów, co pozwoliło na uzyskanie pełniejszego obrazu wyzwań i potrzeb.

Wyniki badań stanowiły podstawę do sformułowania wniosków i rekomendacji, mających na celu wsparcie i rozwój systemu pieczy zastępczej w Mieście Rybnik.

System pieczy zastępczej w świetle badań

Rodzinna piecza zastępcza

Badani przedstawiciele systemu rodzinnej pieczy zastępczej wskazywali przede wszystkim na konieczność **wzmocnienia aspektu współpracy międzyinstytucjonalnej**, a także współpracy pomiędzy rodzinami zastępczymi, a Ośrodkiem Rodzinnej Pieczy Zastępczej i Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

Badani zwracali uwagę na niski poziom wsparcia i partnerskiego podejścia - sugerując poprawę przepływu informacji i lepsze wsparcie ze strony instytucji do tego powołanych. W badaniach wyraźnie zarysowane było niezadowolenie z traktowania rodzin zastępczych jako petentów zamiast równorzędnych partnerów, co przekłada się na subiektywne odczucie braku szacunku i zrozumienia ze strony instytucji wspierających rodziną pieczę zastępczą.

Ważnym aspektem wymagającym wzmocnienia jest **kwestia wzmocnienia systemu wsparcia merytorycznego i szkoleniowego**. W badaniach podkreślono potrzebę powrotu do systematycznych szkoleń zarówno dla rodzin zastępczych, jak i koordynatorów. Co ważne, część badanych respondentów sugeruje potrzebę w zakresie organizacji warsztatów integracyjnych dla rodzin zastępczych i pracowników instytucji, aby wzmocnić i poprawić wzajemne zrozumienie. Istotną kwestią wymagającą uwagi jest też dostępność do wsparcia specjalistycznego. Większość badanych rodziców zastępczych wskazuje na utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów, psychoterapeutów, psychologów, a także na konieczność ponoszenia wysokich kosztów prywatnych wizyt.

Wzmocnienia wymaga również obszar wsparcia finansowo-organizacyjnego rodzinnej pieczy zastępczej. W tym aspekcie rodziny zwracały uwagę zarówno na konieczność poprawy finansowania rodzinnej pieczy zastępczej (zarówno w odniesieniu do finansowania dzieci umieszczonych w rodzinach, jak i wynagrodzenia samych rodzin), ale też poprawy warunków pracy i dostępu do świadczeń wspierających – tutaj zwracano uwagę na takie aspekty jak brak prawnej reprezentacji przed sądami czy trudności z realizacją urlopów. Ważne dla badanych jest też wzmocnienie integracji i wsparcia społecznego – tutaj podkreślono potrzebę częstszego organizowania grup wsparcia, spotkań i integracji rodzin zastępczych, jako działań koniecznych do wzrostu samooceny i motywacji wewnętrznej do realizacji działań związanych z pełnieniem funkcji rodziny zastępczej.

W obszarze działań, które w ocenie przedstawicieli rodzinnej pieczy zastępczej wymagają redukcji czy osłabienia, pojawiały się głównie kwestie związane z niewłaściwymi relacjami. Badani wskazywali, że znaczącą trudnością i obszarem koniecznej ingerencji jest kwestia podmiotowości rodzin zastępczych i ich roli w systemie pieczy zastępczej. Badani wskazywali na kwestie zaufania i partnerskich relacji - podkreślając, że oczekują wsparcia opartego na zaufaniu i wspólnym celu, jakim jest działanie na rzecz dziecka, a nie na

kontrolach. Z tym wiążą się inne subiektywne odczucia pojawiające się w odpowiedziach respondentów, którzy podkreślają brak równego traktowania i szacunku do rodzin zastępczych, nadmierną ingerencję w prywatne sprawy rodzin, a także niedostateczne wsparcie w trudnych sytuacjach oraz trudności komunikacyjne.

Rodziny zastępcze wskazywały również na występowanie utrudnień w codziennym funkcjonowaniu, wynikających z rozbudowanych procedur administracyjnych. Respondenci sygnalizowali potrzebę optymalizacji procesów dokumentacyjnych oraz usprawnienia systemu obiegu dokumentów, celem przyspieszenia wydawania decyzji administracyjnych i skrócenia czasu realizacji spraw urzędowych.

Rekomendacje

Wzmocnij. Rekomendacje dla obszaru rodzinnej pieczy zastępczej:

1. **wzmocnienie współpracy międzyinstytucjonalnej;**
2. **wzmocnienie systemu wsparcia merytorycznego i szkoleniowego;**
3. **poprawa wsparcia finansowo-organizacyjnego.**

Zredukuj. Rekomendacje dla obszaru rodzinnej pieczy zastępczej:

1. **redukcja niewłaściwych relacji opartych o przedmiotowe traktowanie;**
2. **uproszczenie procedur i procesów administracyjnych.**

Instytucjonalna piecza zastępcza

Uzyskane wyniki z badania przedstawicieli instytucjonalnej pieczy zastępczej wskazują przede wszystkim na pilną **konieczność wzmocnienia wsparcia specjalistycznego**, i to zarówno podopiecznych – wychowanków rybnickich placówek opiekuńczo-wychowawczych, jak również pracowników – kadre i wychowawców tychże placówek. Znaczna część badanych wychowawców wskazuje na pilną potrzebę rozszerzenia dostępu do psychologów, terapeutów i innych specjalistów zdrowia psychicznego, w tym psychiatrii dla dzieci i młodzieży czy usług medycznych. Badani wskazywali również na potrzebę wzmocnienia podmiotowego traktowania i większej indywidualizacji w podejściu do podopiecznych. Badani wychowawcy wskazywali również na konieczność tworzenia specjalistycznych placówek i miejsc dla podopiecznych z zaburzeniami – za potrzebą tą przemawia kwestia niedostosowania obecnych miejsc do specyficznych potrzeb podopiecznych, a także spodziewany wzrost przypadków wymagających specjalnego traktowania w przyszłości. Część badanych podkreśla konieczność wzmocnienia i rozbudowy systemu rodzinnej pieczy zastępczej, upatrując w tym drogę do zmniejszenia wyzwań stojących obecnie przed systemem instytucjonalnej pieczy zastępczej. W tym obszarze postulowane są zarówno działania z zakresu wzmacniania rodzinnej pieczy zastępczej, jak również tworzenie specjalistycznych placówek czy rozbudowa systemu mieszkań i wsparcia osób usamodzielnianych.

Równie ważnym obszarem wzmocnienia, często podnoszonym przez respondentów, był obszar wspierania wychowawców placówek opiekuńczo-wychowawczych w Rybniku. Badani zwracali tutaj uwagę na konieczność wzmacniania roli wychowawców i zapobiegania wypaleniu zawodowemu, i to zarówno w obszarze wsparcia specjalistycznego (wsparcie superwizyjne, szkolenia, organizacja grup wsparcia, itp.), jak i organizacyjnego (poprawa

warunków pracy, w tym warunków finansowych, zwiększenie zatrudnienia, poprawa infrastruktury i zaplecza technicznego). Dla badanych wychowawców ważne było również udoskonalenie współpracy z innymi instytucjami. Badani widzą tutaj potrzebę poprawy współpracy z pracownikami socjalnymi, asystentami rodzin oraz przedstawicielami innych instytucji wspierających powrót dziecka do rodziny biologicznej.

Badani wychowawcy i pracownicy instytucjonalnej pieczy zastępczej zapytani o obszary wymagające redukcji czy osłabienia wskazywali głównie na **rozbudowane procedury administracyjne**, podkreślali potrzebę uproszczenia dokumentacji, czy wręcz przejście na system dokumentacji elektronicznej. Część badanych wskazuje również na potrzebę ograniczenia kontroli i nadzoru, które to czynności, jakkolwiek potrzebne, zbyt bardzo angażują zasoby czasowe przewidziane do pracy z podopiecznymi.

Obszarem bezwzględnej reakcji powinna być liczba podopiecznych. Badani wychowawcy wskazują na przepełnienie placówek i konieczność ograniczenia liczby dzieci, co znacząco poprawi jakość opieki i umożliwi bardziej indywidualne podejście. Część badanych wskazuje również na potrzebę rozbudowy systemu pieczy zastępczej, aby dostosować go lepiej do rosnących potrzeb i umożliwić lepszą organizację pracy z dziećmi. W tym obszarze badani wychowawcy wskazują na problem przyjmowania dzieci z niepełnosprawnościami intelektualnymi lub ruchowymi do placówek opiekuńczo-wychowawczych. Sugerują oni, by dzieci te były kierowane do specjalistycznych placówek terapeutycznych, bardziej odpowiednich do ich potrzeb.

Rekomendacje

Wzmocnij. Rekomendacje dla obszaru instytucjonalnej pieczy zastępczej:

1. **wzmocnienie wsparcia specjalistycznego podopiecznych;**
2. **specjalizacja systemu pieczy zastępczej;**
3. **wzmocnienie specjalistycznego i szkoleniowego wsparcia wychowawców.**

Zredukuj. Rekomendacje dla obszaru instytucjonalnej pieczy zastępczej:

1. **redukcja rozbudowanych procedur administracyjnych;**
2. **ograniczenie liczby podopiecznych w poszczególnych placówkach;**
3. **dostosowanie systemu pieczy do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami.**

System wsparcia osób usamodzielnianych

Analiza koniecznych obszarów do wzmocnienia i zredukowania w zakresie systemu wsparcia osób usamodzielnianych uwzględnia zarówno odpowiedzi udzielane przez przedstawicieli rodzinnej pieczy zastępczej, jak i instytucjonalnej pieczy zastępczej. Ma to uzasadnienie, ponieważ system wsparcia osób usamodzielnianych jest wspólny dla całego obszaru pieczy i stanowi znaczne wyzwanie. Udzielane odpowiedzi przez respondentów wskazywały na dwa obszary koniecznej interwencji, tj. obszar wsparcia merytorycznego i obszar wsparcia infrastrukturalnego.

W obszarze „wzmocnienie wsparcia merytorycznego” badani wskazują na konieczność zapewnienia stałego wsparcia psychologicznego i emocjonalnego dla wychowanków, szczególnie w sytuacjach kryzysowych oraz w procesie przystosowywania się do życia

poza instytucją lub poza rodziną zastępczą. Wśród postulowanych rozwiązań pojawiają się kwestie dotyczące zarówno wsparcia specjalistycznego (w tym psychologicznego i terapeutycznego), jak również wsparcia edukacyjnego (organizacja kursów zawodowych czy praktycznych szkoleń dotyczących umiejętności życiowych), czy wsparcia towarzyszącego (wsparcie mentoringowe, grupy wsparcia, grupy samopomocowe). Badani zwracali również uwagę na konieczność analizy i wzmocnienia systemu wsparcia finansowego osób usamodzielnianych.

Obszar wsparcia infrastrukturalnego dotyczy kwestii mieszkaniowych, i to zarówno w obszarze mieszkań „na próbę” (chronionych czy treningowych), jak i mieszkań przekazywanych w najem dla osób objętych programem usamodzielnienia. Badani, zarówno rodziny zastępcze jak i wychowawcy instytucjonalnej pieczy zastępczej, wskazują na niewystarczającą liczbę mieszkań dla usamodzielniających się wychowanków. Wskazują również na konieczność poprawy standardu oferowanych mieszkań tak, aby wspierały start wychowanków w dorosłe życie.

Rekomendacje

Wzmocnij. Rekomendacje dla obszaru instytucjonalnej pieczy zastępczej:

1. **wzmocnienie wsparcia merytorycznego i infrastrukturalnego;**
2. **poprawa systemu finansowania osób usamodzielnianych;**
3. **usprawnienie koordynacji wsparcia instytucjonalnego.**

Zredukuj. Rekomendacje dla obszaru instytucjonalnej pieczy zastępczej:

1. **ograniczenie problemów z dostępem do mieszkań.**

Cele programu

Cel główny: Profesjonalizacja i rozwój lokalnego systemu pieczy zastępczej w Rybniku.

Cele szczegółowe:

Grupa pierwsza: Wsparcie dzieci i młodzieży przebywających w systemie pieczy zastępczej

1. Zwiększenie dostępności do wsparcia specjalistycznego dla dzieci umieszczonych w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Grupa druga: Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej

1. Utrzymanie lub wzrost liczby zawodowych rodzin zastępczych;
2. opracowanie i wdrożenie systemu wsparcia instytucjonalnego, finansowego i specjalistycznego rodzin zastępczych.

Grupa trzecia: Modernizacja i standaryzacja instytucjonalnej pieczy zastępczej

1. Wzmocnienie systemu wsparcia i pomocy specjalistycznej w instytucjonalnej pieczy zastępczej;
2. zwiększenie dostępności instytucjonalnej pieczy zastępczej dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Grupa czwarta: Wsparcie procesu usamodzielnienia młodzieży objętej systemem pieczy zastępczej

1. Opracowanie standardów organizacyjnych i finansowych dla osób usamodzielnianych;
2. zwiększenie wsparcia dla osób przygotowujących się do usamodzielnienia i usamodzielnianych.

Grupa piąta: Zwiększenie współpracy międzysektorowej na rzecz systemu pieczy zastępczej

1. Integracja środowisk zajmujących się pieczą zastępczą;
2. promocja systemu pieczy zastępczej i podnoszenie prestiżu;
3. tworzenie warunków finansowych do rozwoju i transformacji systemu pieczy zastępczej.

Działania i formy realizacji

Wsparcie dzieci i młodzieży przebywających w systemie pieczy zastępczej.

Cel:	Wsparcie dzieci i młodzieży przebywających w pieczy zastępczej	
Grupa działań	Zwiększenie dostępności do wsparcia specjalistycznego dla dzieci umieszczonych w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.	
Forma realizacji	Podmiot realizujący	Oczekiwany rezultat
Diagnoza potrzeb w zakresie zdrowia psychicznego i fizycznego na potrzeby stworzenia oferty wsparcia.	Zespół (Lider zadania) , ORPZ, ZOPOW.	Dokument wewnętrzny. Utworzenie do 31.12.2025 r.
Opracowanie katalogu dostępnych form wsparcia specjalistycznego.	Zespół (Lider zadania) , ORPZ, ZOPOW, OPS.	Katalog form wsparcia. Utworzenie do 31.12.2025 r.
Aktualizacja katalogu dostępnych form wsparcia specjalistycznego.	Zespół (Lider zadania) , ORPZ, ZOPOW, OPS.	Katalog form wsparcia. Aktualizacja dwa razy w roku.
Usprawnienie współpracy z systemem edukacji i pomocy społecznej.	Wydział Polityki Społecznej (Lider zadania) , Wydział Edukacji, Zespół.	Spotkania międzywydziałowe. Realizowane na bieżąco, zgodnie z potrzebami.

Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej.

Cel:	Utrzymanie lub wzrost liczby zawodowych rodzin zastępczych	
Grupa działań	Działania na rzecz pozyskania nowych kandydatów na rodziny zastępcze.	
Forma realizacji	Podmiot realizujący	Oczekiwany rezultat

Opracowanie oferty wsparcia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.	Wydział Polityki Społecznej (Lider zadania) , OPS, ORPZ, Zespół.	Oferta wsparcia. Utworzenie do 31.12.2025 r. Aktualizacja raz w roku.
Realizacja spotkań otwartych / konferencji dla instytucji miejskich i pozarządowych.	ORPZ (Lider zadania) , Zespół.	Dwa wydarzenia w roku.
Realizacja kampanii promującej rodzicielstwo zastępcze.	Zespół (Lider zadania) , Wydział Polityki Społecznej, Wydział Kultury i Promocji, ORPZ, OPS, NGO.	Wydarzenie o charakterze cyklicznym. Realizowane na bieżąco, zgodnie z koncepcjami wypracowanymi przez Zespół.
Promocja rodzin pomocowych.	ORPZ (Lider zadania) , Zespół, Wydział Polityki Społecznej, Wydział Kultury i Promocji, NGO.	Wydarzenia o charakterze cyklicznym. Realizowane na bieżąco, zgodnie z koncepcjami wypracowanymi przez Zespół.
Szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze.	ORPZ (Lider zadania).	Szkolenia dla kandydatów na zawodowe rodziny zastępcze (minimum 2 szkolenia w roku). Realizacja na bieżąco, zgodnie z potrzebami szkoleń dla kandydatów do pełnienia zawodowych rodzin zastępczych.
Cel:	Opracowanie i wdrożenie systemu wsparcia instytucjonalnego, finansowego i specjalistycznego rodzin zastępczych	
Grupa działań	Działania na rzecz wzmocnienia wsparcia rodzin zastępczych	
Forma realizacji	Podmiot realizujący	Oczekiwany rezultat
Diagnoza i analiza potrzeb w zakresie wsparcia rodziców zastępczych.	Zespół (Lider zadania) , ORPZ, NGO.	Dokument wewnętrzny. Utworzenie do 30.09.2025 r. Aktualizacja raz w roku.
Opracowanie oferty wsparcia adekwatnego do zdiagnozowanych potrzeb rodzin zastępczych.	Wydział Polityki Społecznej (Lider zadania) , OPS, ORPZ, ZOPOW.	Opracowana oferta. Opracowanie do 31.12.2025 r. Aktualizacja raz w roku.
Aktualizacja zasad zatrudniania osób do pomocy.	Zespół (Lider zadania) , OPS, ORPZ.	Dokument wewnętrzny. Opracowanie do 31.12.2025 r. Aktualizacja raz w roku.

Diagnoza i analiza potrzeb szkoleniowych dla rodzin zastępczych	Zespół (Lider zadania), NGO, ORPZ.	Dokument wewnętrzny. Utworzenie do 30.09.2025 r. Aktualizacja raz w roku.
Przygotowanie i realizacja rocznego planu szkoleniowego dla rodzin zastępczych.	ORPZ (Lider zadania).	Dokument wewnętrzny. Utworzenie do 30.09.2025 r. Aktualizacja do końca pierwszego kwartału każdego roku.
Grupa działań	Działania na rzecz opracowania zasad wynagradzania rodzin zastępczych	
Forma realizacji	Podmiot realizujący	Oczekiwany rezultat
Regulamin wynagrodzeń dla rodzin zastępczych.	OPS (Lider zadania), Zespół, ORPZ, Rodziny Zastępcze.	Regulamin wynagrodzeń. Utworzenie do 30.09.2025 r.
Grupa działań	Działania ukierunkowane na zwiększenie specjalizacji rodzin zastępczych	
Forma realizacji	Podmiot realizujący	Oczekiwany rezultat
Przygotowanie oferty dodatkowego wsparcia dedykowanego rodzinom zastępczym specjalistycznym.	Wydział Polityki Społecznej (Lider zadania), OPS, ORPZ, Zespół.	Oferta wsparcia. Utworzenie do 31.12.2025 r.
Utworzenie rodzin zastępczych specjalistycznych.	OPS (Lider zadania), ORPZ.	Utworzenie 2 rodzin zastępczych specjalistycznych. Utworzenie do 31.12.2027 r.

Modernizacja i standaryzacja instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Cel:	Wzmocnienie wsparcia i pomocy specjalistycznej instytucjonalnej pieczy zastępczej	
Grupa działań	Działania w zakresie organizacji szkoleń, warsztatów i wsparcia superwizyjnego	
Forma realizacji	Podmiot realizujący	Oczekiwany rezultat
Analiza potrzeb szkoleniowych dla pracowników systemu pieczy instytucjonalnej.	Zespół (Lider zadania), ZOPOW.	Dokument wewnętrzny. Utworzenie do 30.09.2025 r. Aktualizacja raz w roku.
Przygotowanie rocznego planu szkoleniowego dla ZOPOW.	ZOPOW (Lider zadania).	Dokument wewnętrzny. Utworzenie do 30.09.2025 r. Aktualizacja do końca pierwszego kwartału każdego roku.
Cel:	Zwiększenie dostępności systemu instytucjonalnej pieczy zastępczej dla osób ze szczególnymi potrzebami	
Grupa działań	Działania na rzecz dostosowania infrastruktury systemu instytucjonalnej pieczy zastępczej do osób ze szczególnymi potrzebami.	

Forma realizacji	Podmiot realizujący	Oczekiwany rezultat
Inwentaryzacja potrzeb w zakresie dostępności infrastruktury instytucjonalnej pieczy zastępczej.	ZOPOW (Lider zadania), ZGM.	Dokument wewnętrzny Opracowanie do 30.09.2025 r.
Opracowanie rekomendacji w zakresie koniecznych inwestycji w obszarze dostępności infrastruktury.	ZOPOW (Lider zadania).	Dokument wewnętrzny Opracowanie do 31.12.2025 r.

Wsparcie procesu usamodzielnienia młodzieży.

Cel:	Opracowanie standardów organizacyjnych i finansowych dla osób usamodzielnianych	
Grupa działań	Opracowanie rekomendacji do tworzenia warunków ułatwiających usamodzielnienie młodzieży	
Forma realizacji	Podmiot realizujący	Oczekiwany rezultat
Opracowanie rekomendacji dotyczącej finansowania osób usamodzielnianych.	Zespół (Lider zadania), OPS, ORPZ, Wydział Polityki Społecznej.	Opracowana rekomendacja Opracowanie do 31.12.2025 r.
Analiza możliwości zwiększenia dostępności do mieszkań dla osób usamodzielnianych.	ZGM (Lider zadania), Zespół, Wydział Polityki Społecznej.	Dokument wewnętrzny Opracowanie do 31.12.2025 r.
Cel:	Wzmocnienie wsparcia osób przygotowujących się do usamodzielnienia i usamodzielnianych.	
Grupa działań	Działania w zakresie organizacji warsztatów i szkoleń oraz wsparcia monitoringowego dla osób przygotowujących się do usamodzielnienia i usamodzielnianych	
Forma realizacji	Podmiot realizujący	Oczekiwany rezultat
Opracowanie programu edukacyjno-szkoleniowego dotyczącego usamodzielniania wychowanków pieczy.	Zespół (Lider zadania).	Program edukacyjno-szkoleniowy. Opracowanie do 30.09.2025 r. Aktualizacja raz w roku.
Realizacja edukacyjno-szkoleniowego dotyczącego usamodzielniania wychowanków pieczy.	ORPZ, ZOPOW.	Dwa cykle szkoleniowe w roku.
Opracowanie indywidualnego wsparcia osób usamodzielnianych.	Zespół (Lider zespołu), ORPZ, ZOPOW, OPS.	Program mentoringowy. Opracowanie do 31.12.2025 r. Aktualizacja raz w roku.

Zwiększenie współpracy międzysektorowej na rzecz systemu pieczy zastępczej.

Cel:	Integracja środowisk zajmujących się pieczą zastępczą	
Grupa działań	Działania na rzecz zwiększenia współpracy instytucji i organizacji pozarządowych	
Forma realizacji	Podmiot realizujący	Oczekiwany rezultat
Poprawa współpracy z przedstawicielami Wymiaru Sprawiedliwości.	ORPZ (Lider zadania), OPS, Zespół.	Dobra praktyka: Zwiększona efektywność współpracy między instytucjami.
Spotkania sieciujące dla pracowników instytucji okołopomocowych.	Zespół (Lider zadania), Wydział Polityki Społecznej.	Spotkania międzywydziałowe. Realizowane na bieżąco, zgodnie z potrzebami.
Inicjowanie i wspieranie działań integrujących rodziny zastępcze.	ORPZ (Lider zadania), Rodziny Zastępcze, OPS, Zespół.	Wydarzenia o charakterze cyklicznym. Realizowane na bieżąco, zgodnie z potrzebami.
Grupa działań	Działalność Zespołu ds. rozwoju i działań na rzecz pieczy zastępczej	
Forma realizacji	Podmiot realizujący	Oczekiwany rezultat
Powołanie zespołu ds. rozwoju i działań na rzecz pieczy zastępczej.	Wydział Polityki Społecznej (Lider zadania).	Zarządzenie Prezydenta. Powołanie zespołu do 30.04.2025 r.
Koordinacja realizacji „Programu rozwoju pieczy zastępczej w Mieście Rybniku na lata 2025 - 2027”.	Zespół (Lider zadania).	Cykliczne spotkania. Spotkania Zespołu co najmniej raz na kwartał.
Ewaluacja „Programu rozwoju pieczy zastępczej w Mieście Rybniku na lata 2025 - 2027”.	Zespół (Lider zadania).	Ewaluacja częściowa. Realizacja do 30.09.2026 r. Ewaluacja końcowa Realizacja w pierwszym kwartale po zakończeniu programu.
Cel:	Promocja systemu pieczy zastępczej i podnoszenie prestiżu rodzicielstwa zastępczego	
Grupa działań	Budowanie pozytywnego wizerunku rodzin zastępczych i systemu pieczy zastępczej	
Forma realizacji	Podmiot realizujący	Oczekiwany rezultat
Opracowanie propozycji działań promujących pieczę zastępczą.	Zespół (Lider zadania).	Dokument wewnętrzny. Opracowanie do 30.09.2025 r. Aktualizacja raz w roku.

Kontynuacja działań w ramach akcji społecznej „Rybnickie Bajtle”.	ORPZ (Lider zadania) , Zespół, Wydział Kultury i Promocji, Wydział Polityki Społecznej, OPS, NGO.	Wydarzenia o charakterze cyklicznym. Realizowane na bieżąco, zgodnie z potrzebami.
Gala rodzin zastępczych.	ORPZ (Lider zadania) , Zespół, Wydział Kultury i Promocji, Wydział Polityki Społecznej.	Organizacja gali. Realizacja w 2026 r.
Obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego	ORPZ (Lider zadania) , Zespół, OPS, Wydział Kultury i Promocji, Wydział Polityki Społecznej, NGO.	Wydarzenie główne i wydarzenia towarzyszące. Realizacja w maju każdego roku.
Konferencja na rzecz pieczy zastępczej.	ORPZ (Lider zadania) , OPS, ZOPOW, Zespół.	Organizacja konferencji. Realizacja raz w roku.
Opracowanie i wdrożenie działań promujących rodziny pomocowe w systemie wsparcia pieczy zastępczej.	ORPZ (Lider zadania) , Zespół.	Dokument wewnętrzny. Opracowanie do połowy 2026 r.
Współpraca z rybnickimi szkołami oraz działania edukacyjne na terenie szkół.	ORPZ (Lider zadania) , Zespół.	Dobra praktyka: Zwiększona efektywność współpracy między instytucjami. Działania realizowane na bieżąco.
Cel:	Tworzenie warunków finansowych do rozwoju i transformacji systemu pieczy zastępczej	
Grupa działań	Działania na rzecz poprawy warunków finansowych systemu pieczy zastępczej	
Forma realizacji	Podmiot realizujący	Oczekiwany rezultat
Opracowanie rekomendacji w zakresie wynagradzania pracowników pieczy zastępczej.	Zespół (Lider zadania) , ORPZ, OPS, ZOPOW.	Opracowana rekomendacja. Opracowanie do 31.12.2025 r.
Wdrożenie rekomendacji w zakresie wynagradzania pracowników pieczy zastępczej	Miasto Rybnik (Lider zadania) , OPS, ORPZ, ZOPOW.	Stabilizacja systemu zatrudnienia w pieczy zastępczej. Wdrożenie do 31.12.2027 r.

Podmioty realizujące

1. Zespół ds. rozwoju i działań na rzecz pieczy zastępczej (Zespół);
2. Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Rybnika;
3. Wydział Kultury i Promocji Urzędu Miasta Rybnika;
4. Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Rybniku (ORPZ);
5. Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku (OPS);
6. Rodziny Zastępcze i Rodzinne Domy Dziecka;
7. Zespół Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Rybniku (ZOPOW):
 - 1) Dom Dziecka w Rybniku;
 - 2) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza - Przystań w Rybniku (POW Przystań);
 - 3) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza - Mieszkanie Nr 1 w Rybniku (POW Mieszkanie 1);
 - 4) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza - Mieszkanie Nr 2 w Rybniku (POW Mieszkanie 2);
 - 5) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza - Mieszkanie Nr 3 w Rybniku (POW Mieszkanie 3);
 - 6) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza - Mieszkanie Nr 4 w Rybniku (POW Mieszkanie 4);
8. Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Rybniku (ZGM);
9. Organizacje Pozarządowe (NGO).

Odbiorcy programu

Grupy:

- dzieci i młodzież umieszczone w systemie oraz ich rodziny biologiczne;
- osoby objęte programem usamodzielnienia;
- rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka;
- przedstawiciele systemu pieczy zastępczej w Mieście Rybnik.

Źródła finansowania programu

Mechanizm finansowania programu powinien być zróżnicowany, aby zapewnić stabilne i długoterminowe wsparcie dla działań w nim przewidzianych. Obejmuje on trzy główne filary: środki jednostki samorządu terytorialnego, środki organizacji pozarządowych oraz mechanizmy CSR (społeczna odpowiedzialność biznesu, ang. Corporate Social Responsibility), uwzględniające pozytywne korzyści płynące ze społecznej odpowiedzialności biznesu.

Filar pierwszy: Finansowanie przez jednostkę samorządu terytorialnego – Miasto Rybnik.

Miasto Rybnik powinno zapewnić podstawowe środki na realizację programu, które można podzielić na kilka obszarów:

- **własne środki budżetowe:** w budżecie Miasta Rybnika należy zabezpieczyć środki na finansowanie działalności pieczy zastępczej, w tym realizację programu;
- **dofinansowanie z programów centralnych:** Miasto Rybnik powinno aktywnie korzystać z wojewódzkich i krajowych programów wsparcia dla pieczy zastępczej, w szczególności z programów realizowanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej;
- **środki na inwestycje infrastrukturalne:** należy zapewnić środki na poprawę infrastruktury pieczy zastępczej, w tym na zapewnienie mieszkań chronionych. Środki te powinny zostać zabezpieczone w budżecie gminy lub pozyskane z programów centralnych.

Filar drugi: Zabezpieczenie wsparcia finansowego poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi (NGO).

Organizacje pozarządowe są kluczowym partnerem w rozwoju pieczy zastępczej. Miasto Rybnik powinno wspierać NGO poprzez:

- **dotacje na zadania publiczne:** Miasto Rybnik powinno ogłaszać dedykowane konkursy na realizację zadań publicznych związanych z rozwojem pieczy zastępczej, umożliwiające realizację zadań przewidzianych w programie;
- **partnerstwa publiczno-społeczne:** Miasto Rybnik powinno zabiegać o długoterminowe partnerstwa z NGO na rzecz rozwoju i wsparcia pieczy zastępczej, co umożliwia pozyskiwanie dodatkowych funduszy na działania rozwojowe. Partnerstwa takie powinny być ukierunkowane na ubieganie się o dodatkowe środki z krajowych i europejskich funduszy grantowych.

Filar trzeci: Współpraca z podmiotami biznesowymi – CSR i fundraising.

Współpraca z podmiotami biznesowymi i fundraising pozwala na dodatkowe finansowanie działań związanych z rozwojem pieczy zastępczej. W tym zakresie warto rozważyć:

- **kampanie społeczne i zbiórki publiczne:** Miasto Rybnik wraz z organizacjami pozarządowymi mogą organizować kampanie społeczne, mające na celu pozyskanie środków finansowych. Mogą to być wydarzenia takie jak koncerty charytatywne, biegi sponsorowane, a także zbiórki online;
- **partnerstwa z lokalnym biznesem:** Miasto Rybnik może zainicjować współpracę z lokalnymi firmami, które mogłyby wspierać program w ramach CSR (społecznej odpowiedzialności biznesu). Wsparcie może obejmować zarówno darowizny pieniężne, jak i materialne (np. wyposażenie placówek opiekuńczo-wychowawczych).

Ewaluacja Programu

Ewaluacja programu będzie miała na celu ocenę skuteczności, efektywności i jakości wdrażanych działań. Będzie służyła identyfikacji błędów i nieprawidłowości, ocenie ich wpływu na program oraz uzyskanie rekomendacji, jakie błędy i nieprawidłowości należy wyeliminować w przyszłości. Ewaluacja przeprowadzona będzie przez Zespół, w trakcie jego trwania - ewaluacja okresowa (do 30.09.2026 r.) oraz po jego zakończeniu - ewaluacja końcowa (do 29.02.2028 r.).

Ewaluacja okresowa będzie służyła oszacowaniu efektów podjętych działań. W zależności od wyników oceny działania będą modyfikowane lub podjęta zostanie decyzja o zaprzestaniu ich realizacji. Natomiast ewaluacja końcowa będzie miała na celu zebranie doświadczeń oraz wyciągnięcie wniosków na przyszłość lub określenie nowych działań. Celem tej ewaluacji będzie całościowa ocena programu oraz jego rezultatów. Raporty z ewaluacji zostaną przedstawione Prezydentowi Miasta Rybnika niezwłocznie po ich dokonaniu.

Limit rodzin zastępczych

Umowa z rodzinami zastępczymi niezawodowymi na pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej wymaga spełniania warunków do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, posiadania pozytywnej opinii koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz co najmniej 3-letniego doświadczenia jako rodzina zastępcza. Podpisanie tej umowy realizowane jest w ramach limitu rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy.

Limit rodzin zastępczych zawodowych został ustalony na podstawie analizy dotychczasowych potrzeb w zakresie liczby dzieci wymagających zabezpieczenia w pieczy zastępczej. Limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2025-2027 przedstawia się następująco:

1. 2025 - 12 rodzin;
2. 2026 - 12 rodzin;
3. 2027 - 12 rodzin.

Zachowanie limitu na poziomie 12 rodzin rocznie oznacza, że rodziny zawodowe, które obecnie funkcjonują – przy spełnianiu wymogów ustawowych – będą w dalszym ciągu przekształcane w rodzinne domy dziecka, które nie są ograniczone żadnym limitem. Obecnie w Rybniku funkcjonuje 7 zawodowych rodzin zastępczych i w ramach rozwoju profesjonalnych form opieki nad dzieckiem liczba ta może wzrosnąć do 12.